

Plan för lärande och undervisning 2018

i Sala Norrby Möklinta pastorat

Handwritten signature

Inledning

Den här planen för lärande och undervisning fortsättningsvis förkortad PLU ska vara vägledande i utformande av instruktioner, handlingsplaner och pastoraler i pastoratet. PLU är en hjälp för pastoratet att förstå begreppen undervisning och lärande. Ett verktyg för att beskriva och utveckla arbetet med undervisningen och lärande i våra församlingar.

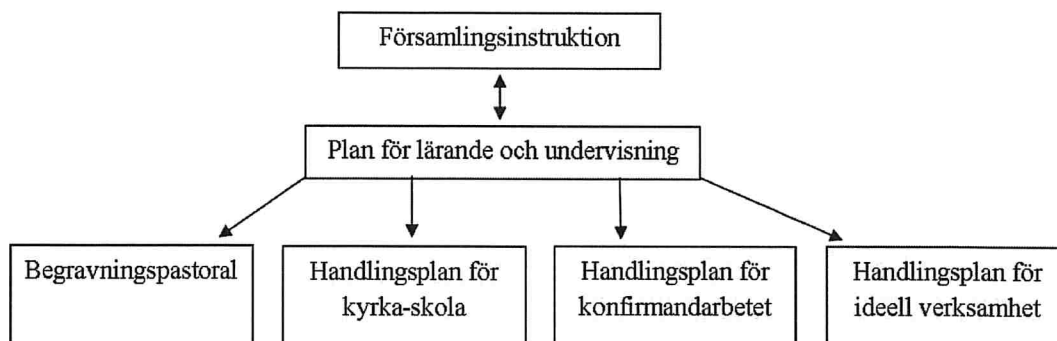
Den här planen är ett sätt att ta ansvar för den grundläggande uppgiften som fastslås i Kyrkoordningen (en av de fyra aspekterna är att bedriva undervisning). De didaktiska teorierna och värderingarna i det här dokumentet ligger till grund för hur vi väljer metod och förhållningssätt i verksamheten.

De värderingar och grundläggande synsätt som här presenteras behöver alla anställda medarbetare vara medvetna om och de ska avspeglas i våra verksamheter. Det här är ett levande dokument som behöver prövas och samtalas om, med jämna mellanrum.

Målet är att det vi gör som pastorat också är förankrat i det vi som pastorat vill vara. Lärande är en ständigt pågående process.

Planen i relation till andra styrdokument

I pastoratet finns en begravningspastoral, en plan för vårt arbete med skolorna, en handlingsplan för konfirmandarbetet och en plan för arbetet tillsammans med ideella medarbetare. PLU ska vara övergripande för all pedagogisk verksamhet i församlingen. Församlingens olika dokument har en gemensam utgångspunkt i PLU.

I vår församlingsinstruktion tar pastorat avstamp i dopet, inte som ett krav utan som nåd. PLU utgår ifrån församlingsinstruktionen och de två dokumenten behöver vara samstämmiga. Vår identitet och vårt uppdrag som församling formuleras så här i församlingsinstruktionen:

*Utifrån dopets grundläggande uppdrag vill vi verka på den plats som är Sala Norrby Möklinta pastorat en del av den verklighet som också är Guds. **Vi vill** möjliggöra, skapa och vårda relationer mellan människor som bor och vistas inom vårt pastorat. **Vi vill** också synliggöra Guds relation till alla människor som bor och vistas inom vårt pastorat. **Detta vill vi eftersom:** Gud vill att vi ska leva i gemenskap med Gud och med varandra.*

Det här är grunden för den här planen för lärande och undervisning. Undervisning och lärande utifrån dopet ges till alla döpta likväl är uppdraget är att gå ut till alla människor döpta och odöpta. Alla som bor verkar och vistas i pastoratet.

Vi sänds ut som vänner till Jesus Kristus för att göra Jesu vilja känd i världen. Vi vill göra skillnad för människor inte göra skillnad på människor. Möta människor med det öppna förhållningsätt som Jesus visat och hålla dialogen levande mellan människor och mellan människa och Gud.

Gudsbild

Den verklighet vi alla lever i har med Gud att göra. Vi tror på Gud som alltings skapare, därför behöver vi inte söka efter det extraordinära. Guds oändlighet rymms i vår ändliga

tillvaro, eftersom Kristus har valt denna världen som sin boning. Gud är närvarande genom den heliga Anden. En Gud som i Jesus Kristus gjorde ett val och valde oss människor. En levande Gud som vi kan relatera till.

Människosyn

I dopet blir vi påmind om den treenige Guden som säger jag älskar dig för den du är. Vi blir bekräftade och kallade vid namn. Vi sänds ut med löftet om att Jesus vandrar med oss genom livet. Vi vill sträva efter att låta människor vara subjekt i församlingslivet till skillnad från objekt i verksamhet.

"Är ni döpta in i Kristus, så har ni också iklätt er Kristus. Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus" Gal. 3: 27-28

I Kristus ligger vår enhet och mångfalden består och berikar vår gemenskap. Vi har alla samma värde och får se på varandra med Guds ögon. I förhållande till lärande och undervisning har vi människor olika kompetenser och skiftande behov av hjälp och stöd. För att möta dessa behov behöver vi en mångfald av miljöer där lärande kan uppstå.

Kunskapssyn

En döpande församling behöver erbjuda undervisning på dopets grund, i mötet med varje människa genom hela livet. Det finns ingen punkt i livet då lärandet kan betecknas som färdigt. Vi som kyrka är både subjekt och objekt i lärprocessen.

Kunskap är inte enbart faktakunskap, det som kan betecknas som vetande. Det är också kunnande (färdigheter) och klokskap (förtrogenhet). Den praktiska kunskapen, hantverk och kreativitet är också viktiga aspekter av kunskap, som ofta blir en brygga mellan två världar (teori och praktik). När vi talar om kunskap i den här planen menar vi i linje med det som Ellen Key sagt att bildning är den kunskap som blir kvar när vi glömt allt annat.

Kunskap behöver internaliseras (bli en del av mitt eget) för att bli relevant i våra sammanhang. I mötet med människor blir det viktigt att utgå ifrån att allt lärande är en dialog. (här använder vi begreppet bildning och lärande som synonymer). Den praktiska etikkunskapen som också finns med i Aristoteles uppdelning av kunskapsbegreppet. Den tror vi också är användbar i våra sammanhang. Den här förståelsen utgör basen i vår kunskapssyn.

Vi strävar efter att vara en plats där människor får berätta sin berättelse. (I barngrupper, konfirmandgrupper, samtalsgrupp och sorgegrupp) Vi har i detta en unik uppgift att låta den lilla och stora berättelsen mötas. Vi vill ge människor språk för både den egna livsvärlden och den verkligheten som är Guds. I den verkligheten ryms vår tradition och historia som kyrka, med anspråk på sanning men med öppenhet för den enskilda människans livsvärld. Lärandet är en ständig dialog mellan våra livsvärldar, det sammanhang som är mitt, med de språk som tolkar min värld. En pedagogik som ansluter till T. Groome/ R. Larssons teorier.

En uppgift för oss som församling är att i varje möte utmana den förförståelsen som varje människa bär på. Undervisningens mål är att omskapa människors livsvärld, genom att erbjuda ett situationsbaserat lärande. Erbjudna möjlighet till dialog och tillgång till fler språk för att tolka vår omvärld. Lärande måste vara genuint och relevant. Vi vill undervisa för att väcka intresse och tala så att människor berörs. Den egna livsberättelsen behöver få utrymme.

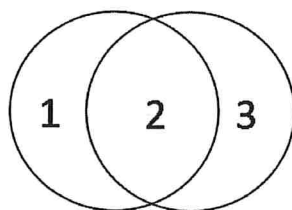
Utifrån vår syn på kunskap som något som behöver internaliseras är det viktigt att lärande inte enbart blir ord, orden behöver få liv ibland i bild, handling eller upplevelse. Vi vill därför ge erfarenheter främst genom att vi gör och upplever saker tillsammans. I nästa avsnitt om övergripande församlingsdidaktik lyfter vi fram några möjliga svar på de grundläggande didaktiska frågorna utifrån några pedagogiska teorier och modeller.

Övergripande församlingsdidaktik

Didaktik kan förstås som svaren på de didaktiska frågorna. Frågorna *vad, hur* och *varför* är de grundläggande. Frågorna *för vem, var* och *när* är också viktiga frågor i verksamheten. Utifrån församlingsinstruktionen lyfter vi fram Svenska kyrkans kärnvärden: "Närvaro, öppenhet och hopp". Genom dessa ord vill vi som pastorat kommunicera vår identitet, uppdraget och värdegrunden. Närvaron förstår vi som att vi finns där människor möts och vi skapar mötesplatser, vi är inte gäster i verkligheten. Genom att bygga relationer mellan människor blir vi självklara också när det verkligen behövs. Öppenhet har alltid två sidor, vi ska vara öppna och tydliga med vilka vi är som kyrka och samtidigt visa en öppenhet gentemot de vi möter. Varje människa har rätt att bli sedd och lyssnad till. Vi är själva burna av evangeliets hopp. Vårt uppdrag är att ge evangeliet, det goda budskapet, vidare till de människor vi möter. Detta gör vi i både ord och handling.

Människor är olika, och sättet vi lättast lär oss något skiftar från person till person. Den kultur och uppväxtmiljö vi bär med oss ger oss människor olika språk och förförståelse av omvärlden. Det handlar inte i första hand om svenska, arabiska eller tyska. När vi talar om språk i det här dokumentet är det språk för att tolka omvärlden, ibland tala vi om kyrkiska som ett för många främmande språk. Ord som *nåd* och *barmhärtighet* måste tolkas in i den egna livsvärlden för att bli meningsfulla. Därför behöver vi i pastoratet erbjuda ett situationsanpassat lärande, en mångfald av lärmiljöer och möjlighet till nya språk. Stöd för detta hämtar vi hos Gardner som i sin forskning talar om åtta olika former av intelligens. Han menar att vi tar in omvärlden lättast på olika sätt. En del lär lättast genom musik och sång (något som redan Luther förstod), andra tänker och förstår i bilder. Några lär lättast i gemenskap, andra behöver använda kroppen i lärandet. För att lärande ska uppstå behöver vi alltså möta människor på olika sätt för att nå fram till mötet där lärandet kan ske. Av tradition har vår lutherska kyrka varit ordtyngd och lagt stor vikt vid att *förmedla* kunskap. Därför är det viktigt att medvetandegöra mångfalden, annars är risken stor att vi gör som vi brukat göra. Vi som pastorat måste erbjuda mångfalden redan innan den efterfrågas.

Sala Norrby Möklinta pastorat vill sträva efter att låta människor vara subjekt i församlingslivet, till skillnad från objekt i verksamhet. Därför är det viktigt med en didaktik som bemyndigar människan. Vi vill i huvudsak erbjuda möjlighet till ett eget lärande, till skillnad från att förmedla en kunskap *om* kristen tro. Upplevelsen av att jag har varit delaktig i mitt eget lärande är viktigt. För att detta ska bli möjligt behöver vi erbjuda den hjälp och det stöd som varje individ behöver. En modell för detta är vår *Närmaste utvecklingszon* (Zoped) ett begrepp som är hämtat ifrån Vygotsky. Den illustreras ofta med två överlappande cirklar som representerar tre zoner.

Den första Zonen
göra själv, utan hjälp.
som bildas i

utvecklingszon. Där sker lärande. Den tredje zonen är det jag inte ännu kan, inte ens med hjälp. Där sker inte heller något lärande. Modellen syftar till att strukturera upp processen och möjliggöra hjälp som blir relevant. Läger vi vår undervisning i den första zonen talar vi om det redan självklara. Det sker inget lärande och ingen utveckling. Sker undervisningen i den tredje zonen så blir det obegripligt för den individen, inget intresse väcks. I zon två där lärande kan ske, leder den som undervisar utifrån sin kompetens utan att den andre imiterar ledarens kunskap, istället bildas ny kunskap, och lärande sker. Vi människor utvecklas hela tiden och vår närmaste utvecklingszon flyttas ideligen, när lärande sker.

representerar vad jag redan kan
Där sker inget lärande. Den zon
överlappningen är min närmaste

Förhållningssätt och attityder

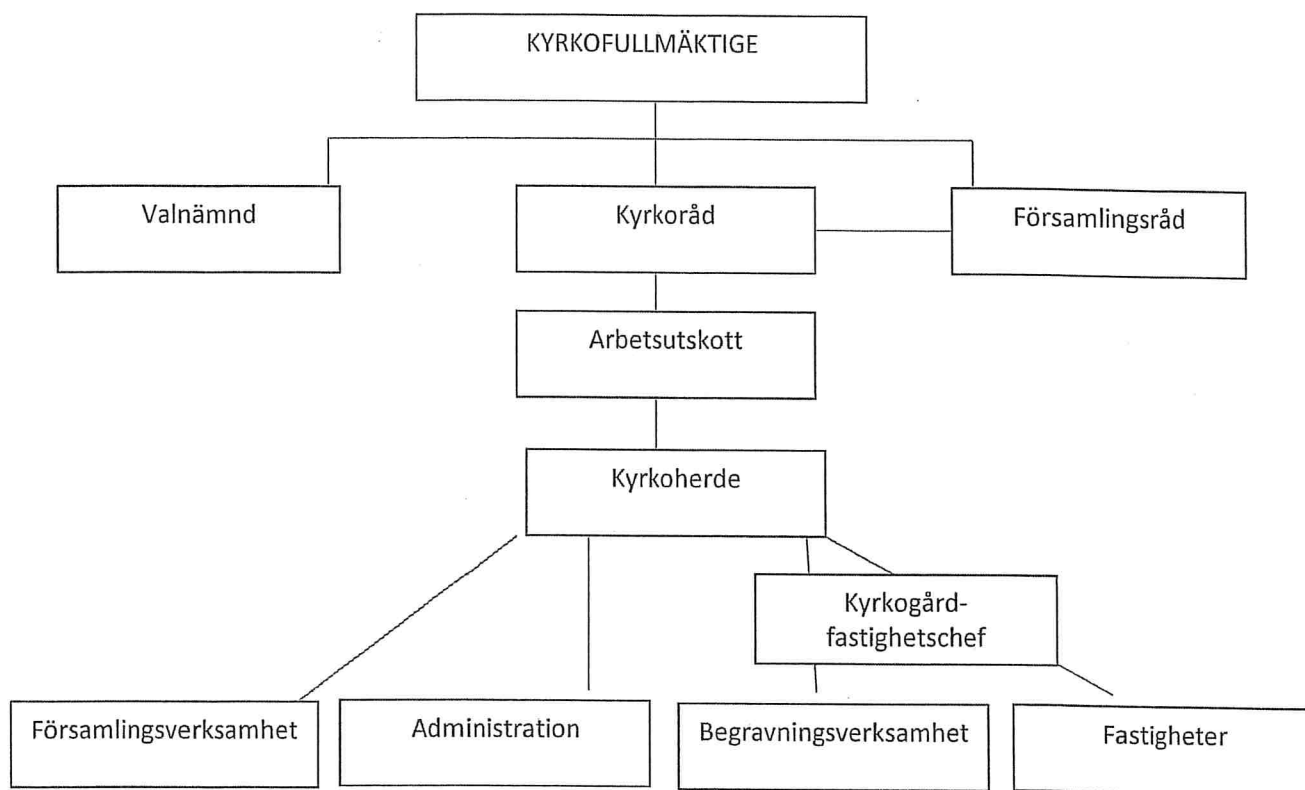
Med utgångspunkt i vår människosyn och kunskapssyn vill vi verka för ett öppet förhållningssätt till mångfalden av oss människor. Människor tänker som sagt olika och lär sig på varierande sätt. Vi behöver olika mycket stöd för att nå vår närmaste utvecklingszon.

För att uppnå detta är det viktigt med dessa förhållningssätt och attityder i möten mellan människor och i verksamhet. Att se och möta människor där de befinner sig. Både på egna och andras arenor. Att erbjuda platser utan krav på prestation, en plats där det är okej att bara vara. Att om individen önskar, få bli tagen i anspråk. Det är viktigt att få bli bekräftad och kallad vid namn, ett bemyndigande av människor i alla åldrar.

Utifrån mångfalden och olikheten strävar vi efter att erbjuda en situationsanpassad lärandemiljö i pastoratet. Det är viktigt att vara en delande gemenskap som gör sig beroende av människor. Därför är den ideella verksamheten viktig och det finns ett mervärde i att dela på arbetsuppgifterna. Uppdraget är att låta människor vara del i ett större sammanhang, i församlingen och i den världsvida kyrkan där berättelser möts och nyskapas.

Handwritten signature in blue ink.

Organisationsschema Sala-Norrby-Möklinta pastorat

es M AG

AM L
A M